

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2022/589

z dnia 6 kwietnia 2022 r.

ustanawiająca skład i przepisy operacyjne dotyczące utworzenia działającej przy Komisji Grupy Koordynacyjnej ds. Ubóstwa Energetycznego i Odbiorców Wrażliwych

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 168 i 194,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Uczciwa i sprawiedliwa transformacja zmierzająca do neutralności klimatycznej Unii do 2050 r. jest centralnym elementem Europejskiego Zielonego Ładu oraz unijnych celów w zakresie energii i klimatu na 2030 r. Przedstawione w lipcu i grudniu 2021 r. pakiety ustawodawcze mające na celu realizację Europejskiego Zielonego Ładu koncentrują się w znacznym stopniu na podjęciu problemu ubóstwa energetycznego i ochronie odbiorców wrażliwych. Fala renowacji ⁽¹⁾, główna inicjatywa mająca na celu wzmocnienie renowacji strukturalnej budynków prywatnych i publicznych, kładzie także duży nacisk na podjęcie problemu ubóstwa energetycznego. W tym kontekście Komisja uruchomiła inicjatywę na rzecz przystępnych cenowo mieszkań na rzecz renowacji 100 sztandarowych dzielnic z socjalnymi i przystępnymi cenowo mieszkaniami, a w 2020 r. przyjęto zalecenie Komisji dotyczące ubóstwa energetycznego ⁽²⁾, aby pomóc wyeliminować ubóstwo energetyczne „poprzez usunięcie jego podstawowych przyczyn” i promować energooszczędne strategie renowacji, które poprawią jakość życia obywateli UE.
- (2) Ubóstwo energetyczne jest również kwestią uwzględnioną w pakiecie legislacyjnym „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, stawia odbiorców w centrum sprawiedliwej transformacji energetycznej i zapewnia szereg ukierunkowanych środków w celu zajęcia się konkretnymi obszarami szczególnego narażenia za pomocą przepisów dotyczących energii.
- (3) Dostęp do usług energetycznych ma zasadnicze znaczenie dla włączenia społecznego. W Europejskim filarze praw socjalnych, ogłoszonym wspólnie przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r., ujęto energię jako jedną z niezbędnych usług ⁽³⁾, do których każda osoba ma prawo dostępu. Wsparcie w zakresie dostępu do tych usług musi zostać zapewnione dla osób potrzebujących ⁽⁴⁾. W Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych ⁽⁵⁾ określono konkretne działania mające na celu urzeczywistnienie 20 zasad filaru, w tym konkretne inicjatywy na 2022 r., które przyczynią się również do podjęcia problemu ubóstwa energetycznego.
- (4) Przedstawiając zalecenie dotyczące ubóstwa energetycznego oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji, Komisja wypełniła również swój obowiązek przedstawienia orientacyjnych wytycznych dotyczących odpowiednich wskaźników pomiaru ubóstwa energetycznego oraz definicji pojęcia „znacząca liczba gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym” zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ⁽⁶⁾ (rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną) i przekształconej dyrektywy w sprawie energii elektrycznej. Podkreślono w nim również znaczenie polityk związanych z krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu oraz z długoterminowymi strategiami renowacji w celu rozwiązania tych problemów. Podstawę działań grupy będą stanowić prace Obywatelskiego Forum Energetycznego i Europejskiego Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego.

⁽¹⁾ COM/2020/662 final.

⁽²⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego.

⁽³⁾ Konieczność zajęcia się problemem ubóstwa energetycznego przez państwa członkowskie została również zaakcentowana w wytycznej 8 „Promowanie równości szans dla wszystkich, wspieranie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa” zintegrowanych wytycznych w dziedzinie zatrudnienia, które stanowią podstawę koordynacji polityki zatrudnienia i polityki społecznej państw członkowskich w ramach europejskiego semestru.

⁽⁴⁾ Europejski filar praw socjalnych, zasada 20 „Dostęp do podstawowych usług”: 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych |Komisja Europejska (europa.eu)

⁽⁵⁾ COM(2021) 102 final.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

- (5) Wciąż trwają prace nad standardowymi definicjami pojęć „ubóstwo energetyczne” i „odbiorcy wrażliwi”. Państwa członkowskie ustalają zatem własne kryteria zgodnie z kontekstem krajowym i lokalnym. Za równie wartościowe uznaje się starania podejmowane przez państwa członkowskie w celu ograniczenia ubóstwa ogółem. Przy wdrażaniu i aktualizowaniu krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie energii i klimatu należy uwzględnić wytyczne Komisji dotyczące ubóstwa energetycznego ⁽⁷⁾.
- (6) W art. 28 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 ⁽⁸⁾ oraz w art. 3 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE ⁽⁹⁾ nałożono na państwa członkowskie obowiązek zdefiniowania pojęcia „odbiorcy wrażliwi”, które może się odnosić do ubóstwa energetycznego oraz, między innymi, do zakazu odłączania energii elektrycznej takim odbiorcom w krytycznych okresach. Pojęcie „odbiorcy wrażliwi” może obejmować poziom dochodu, udział wydatków na energię w dochodzie do dyspozycji, efektywność energetyczną budynków mieszkalnych, krytyczną zależność od urządzeń elektrycznych ze względu na stan zdrowia, wiek lub inne kryteria. Państwa członkowskie są zobowiązane do wprowadzenia odpowiednich środków w celu ochrony odbiorców i zapewniania, w szczególności, istnienia odpowiednich zabezpieczeń chroniących odbiorców wrażliwych.
- (7) W art. 29 przekształconej dyrektywy (UE) 2019/944 w sprawie energii elektrycznej również nałożono na państwa członkowskie obowiązek oceny liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i postanowiono, że państwa członkowskie muszą ustanowić i opublikować kryteria stanowiące podstawę przedmiotowej oceny. W przypadku znacznej liczby takich gospodarstw domowych państwa członkowskie muszą uwzględnić w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu orientacyjny cel dotyczący ograniczenia ubóstwa energetycznego, określić ramy czasowe i nakreślić odpowiednie strategie polityczne i sposoby pomiaru. Następnie wymaga się od nich składania Komisji, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, sprawozdań z postępów poczynionych w realizacji celu, jakim jest zmniejszenie liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym. W art. 3 ust. 4 dyrektywy 2009/73/WE analogicznie zobowiązano państwa członkowskie do przedsięwzięcia odpowiednich środków w celu zwalczania ubóstwa energetycznego.
- (8) Wszystkie inicjatywy w ramach pakietu „Gotowi na 55” służące realizacji celów UE w zakresie klimatu i energii na 2030 r. były konsekwentnie projektowane w taki sposób, aby rozwijać synergie, łagodzić potencjalnie negatywne skutki dystrybucyjne, w tym między państwami członkowskimi, zwłaszcza w odniesieniu do osób najbardziej wrażliwych i dotkniętych ubóstwem energetycznym (wniosek dotyczący przekształcenia dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, wniosek dotyczący Społecznego Funduszu Klimatycznego, wniosek dotyczący przekształcenia dyrektywy w sprawie opodatkowania energii, wniosek dotyczący przekształcenia dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, pakiet dotyczący wodoru i dekarbonizacji gazu, wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej). Aby zapewnić jak największe wsparcie państwom członkowskim, Komisja przyjęła zalecenie ⁽¹⁰⁾ zawierające wytyczne i przykłady na potrzeby wdrażania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” w procesie podejmowania decyzji w sektorze energetycznym i poza nim.
- (9) Wymiana najlepszych praktyk i zwiększenie koordynacji środków z zakresu polityki między państwami członkowskimi, innymi zaangażowanymi zainteresowanymi stronami i Komisją w celu wsparcia wrażliwych gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dotkniętych ubóstwem energetycznym mają kluczowe znaczenie dla wzmożenia starań i zaangażowania na rzecz realizacji sprawiedliwego i uczciwego Europejskiego Zielonego Ładu. Należy zatem ustanowić Grupę Koordynacyjną ds. Ubóstwa Energetycznego i Odbiorców Wrażliwych.
- (10) Ogólnym zadaniem Grupy Koordynacyjnej ds. Ubóstwa Energetycznego i Odbiorców Wrażliwych powinno być zapewnienie Komisji i państwom członkowskim niezbędnej wiedzy fachowej w zakresie polityki na potrzeby inicjatyw mających na celu identyfikację, wspieranie i ochronę odbiorców wrażliwych przy jednoczesnym zachowaniu i wzmocnieniu sprawnie funkcjonującego wewnętrznego rynku energii. Powinna ona współpracować z odpowiednimi organami przygotowawczymi Rady, takimi jak Komitet Ochrony Socjalnej, w szczególności w odniesieniu do wpływu polityki na wrażliwe gospodarstwa domowe o niskich dochodach oraz roli polityki społecznej w zwalczaniu ubóstwa energetycznego.
- (11) Grupa składa się z właściwych organów państw członkowskich. Należy ustanowić zasady dotyczące ujawniania informacji przez członków grupy,

⁽⁷⁾ SWD(2020) 960 final.

⁽⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

⁽¹⁰⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2021/1749.

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przedmiot

Ustanawia się Grupę Koordynacyjną ds. Ubóstwa Energetycznego i Odbiorców Wrażliwych („grupa”).

Artykuł 2

Zadania grupy

1. Do zadań grupy należy:
 - a) pełnienie funkcji głównej platformy wymiany informacji i koordynacji między Komisją a państwami członkowskimi w kwestiach związanych z opracowywaniem i wdrażaniem unijnych przepisów, programów i polityk dotyczących gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dotkniętych ubóstwem energetycznym bądź odbiorców wrażliwych, w tym w kontekście przystępności cenowej energii, ukierunkowanych środków renowacji i efektywności energetycznej oraz planów finansowania na poziomie krajowym;
 - b) zapewnienie forum wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk i wiedzy fachowej w odniesieniu do odbiorców wrażliwych i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dotkniętych ubóstwem energetycznym, w tym na szczeblu regionalnym i lokalnym;
 - c) wspieranie Komisji i państw członkowskich w opracowywaniu inicjatyw politycznych, w szczególności w odniesieniu do ich krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, zintegrowanych sprawozdań w dziedzinie energii i klimatu dotyczących postępów oraz powiązanych strategii.
2. W szczególności grupa:
 - a) wymienia informacje na temat decyzji dotyczących środków mających na celu wsparcie i wzmocnienie pozycji odbiorców wrażliwych i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz podejmuje kwestie przystępności cenowej energii w kontekście krajowym i w szerszej perspektywie przejścia na czystą energię na każdym szczeblu administracji (krajowym, regionalnym i lokalnym);
 - b) omawia konkretne kwestie dotyczące odbiorców wrażliwych i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej lub dotkniętych ubóstwem energetycznym w celu określenia odpowiednich działań i skoordynowanych rozwiązań zgodnie z prawem Unii;
 - c) dokonuje przeglądu regularnych prognoz i sprawozdań przygotowywanych przez Centrum Doradztwa ds. Ubóstwa Energetycznego i Komisję, w szczególności uwzględniając, mierząc i monitorując postępy w zakresie podstawowych przyczyn i rozwiązań, z uwzględnieniem odpowiednich analiz społeczno-gospodarczych;
 - d) podnosi jakość i zwiększa zakres dostępnych danych i wskaźników statystycznych, w tym zharmonizowanego gromadzenia danych w Unii, z należyтым uwzględnieniem specyfiki krajowej, w celu zapewnienia, aby podejścia do wspierania i wzmocnienia pozycji odbiorców dotkniętych ubóstwem energetycznym i podatnych na zagrożenia opierały się na świadomym i aktualnym zrozumieniu kluczowych kwestii i istotnych kierunków, a także ich zmienności przestrzennej i czasowej, w ścisłej współpracy z Komitetem Ochrony Socjalnej (i jego podgrupą ds. wskaźników) oraz ESTAT.
 - e) wspiera wymianę informacji, zapobieganie i skoordynowane działania w przypadku wystąpienia sytuacji wyjątkowej w Unii.

Artykuł 3

Konsultacje

Komisja może się konsultować z grupą w każdej kwestii związanej z ubóstwem energetycznym i odbiorcami wrażliwymi.

Artykuł 4

Członkowie

1. W skład grupy wchodzi organy z wszystkich państw członkowskich.

2. Organy państw członkowskich, w szczególności ministerstwa właściwe do spraw energii, wyznaczają swoich przedstawicieli i są odpowiedzialne za dopilnowanie, aby ich przedstawiciele gwarantowali wysoki poziom wiedzy fachowej w odniesieniu do prac, które mają być realizowane, oraz w zależności od wewnętrznych ustaleń danego państwa członkowskiego.
3. Każde z państw członkowskich wyznacza nie więcej niż dwóch stałych przedstawicieli i dwóch zastępców przedstawicieli do udziału w pracach grupy na odpowiednim szczeblu decyzyjnym.
4. Zastępców przedstawicieli mianuje się na takich samych warunkach jak członków, o których mowa w ust. 2 powyżej; zastępcy automatycznie zastępują członków, którzy są nieobecni lub niedysponowani.
5. Komisja może odrzucić nominację przedstawiciela, jeżeli uzna ją za niewłaściwą w świetle wymogów określonych w ust. 2 powyżej. W takim przypadku dane państwa członkowskie są proszone o wyznaczenie innego przedstawiciela. Każdy członek grupy dopilnowuje, aby jego status członka był aktualny.
6. Dane osobowe członków gromadzi się, przetwarza i publikuje zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽¹¹⁾ lub (UE) 2018/1725 ⁽¹²⁾.
7. Członkowie pełnią swoje funkcje do końca kadencji lub do czasu ich zastąpienia. Kadencja jest odnawialna.

Artykuł 5

Tryb pracy

1. Grupie przewodniczy przedstawiciel DG ENER.
2. Przewodniczący regularnie zwołuje posiedzenia grupy i dzieli się z nią informacjami otrzymanymi od członków, zachowując przy tym poufność szczególnie chronionych informacji handlowych.
3. Posiedzenia grupy odbywają się w trybie online lub w siedzibie Komisji.
4. Obsługę sekretariatu zapewnia DG ENER. W posiedzeniach grupy mogą uczestniczyć urzędnicy Komisji z odpowiednich departamentów.
5. DG ENER udostępnia członkom grupy wszystkie istotne dokumenty robocze za pośrednictwem wspólnej platformy współpracy. Komisja publikuje ponadto wszystkie istotne dokumenty poprzez albo umieszczenie ich w rejestrze albo poprzez link z rejestru do specjalnej strony internetowej. DG ENER publikuje porządek obrad i inne istotne dokumenty referencyjne z odpowiednim wyprzedzeniem przed posiedzeniami. Od zasady systematycznego publikowania należy przewidzieć wyjątki, gdy ujawnienie dokumentu naruszyłoby ochronę interesu publicznego lub prywatnego, o czym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001.
6. Protokół jest sporządzany przez sekretariat, pod nadzorem przewodniczącego i jest przekazywany wkrótce po posiedzeniu.
7. W miarę możliwości grupa przyjmuje swoje opinie, zalecenia lub sprawozdania na zasadzie konsensusu. Jeżeli ma miejsce głosowanie, jego wynik rozstrzygany jest zwykłą większością głosów członków. Członkowie, którzy zagłosowali przeciwko lub którzy wstrzymali się od głosu, mają prawo do załączenia do opinii, zaleceń lub sprawozdań dokumentu streszczającego uzasadnienie ich stanowiska.

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

Artykuł 6

Podgrupy

DG ENER może ustanawiać podgrupy w celu zbadania szczegółowych zagadnień, w oparciu o zakres zadań ustalony przez grupę. Podgrupy działają zgodnie z przepisami horyzontalnymi dotyczącymi tworzenia i działania grup ekspertów Komisji oraz składają sprawozdania grupie ⁽¹³⁾. Po wypełnieniu swojego mandatu podgrupy są niezwłocznie rozwiązywane.

Artykuł 7

Eksperci zewnętrzni

DG ENER może zapraszać ekspertów spoza grupy posiadających specjalną wiedzę fachową w dziedzinie uwzględnionej w porządku obrad do wzięcia doraźnego udziału w pracach grupy lub podgrup.

Artykuł 8

Obserwatorzy

1. Osobom fizycznym, organizacjom, podmiotom publicznym zarejestrowanym w rejestrze służącym przejrzystości, takim jak organizacje konsumenckie, organizacje partnerów społecznych i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, mogą otrzymać status obserwatora na podstawie bezpośredniego zaproszenia.
2. Przewodniczący może zezwolić obserwatorom i ich przedstawicielom na udział w dyskusjach grupy i przekazanie swojej wiedzy fachowej. Obserwatorzy nie mają jednak prawa głosu.

Artykuł 9

Regulamin wewnętrzny

Na wniosek Komisji i w porozumieniu z nią grupa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny zwykłą większością głosów członków zgodnie z przepisami horyzontalnymi ⁽¹⁴⁾.

Artykuł 10

Tajemnica służbowa i przetwarzanie informacji niejawnych

Członkowie grupy i ich przedstawiciele oraz zaproszeni eksperci i obserwatorzy podlegają wymogowi zachowania tajemnicy zawodowej, który – na mocy traktatów i ich przepisów wykonawczych – dotyczy wszystkich członków instytucji i ich pracowników, a także przestrzegają przepisów Komisji dotyczących bezpieczeństwa w zakresie ochrony informacji niejawnych UE, określonych w decyzjach Komisji (UE, Euratom) 2015/443 ⁽¹⁵⁾ i 2015/444 ⁽¹⁶⁾. W przypadku naruszenia przez nich powyższych obowiązków Komisja może zastosować wszelkie właściwe środki.

Artykuł 11

Koszty posiedzeń

1. Osoby uczestniczące w pracach grupy i jej podgrup nie otrzymują wynagrodzenia za świadczone usługi.
2. Koszty podróży służbowych i pobytu ponoszone przez uczestników w związku z pracami grupy i jej podgrup są zwracane przez Komisję.

⁽¹³⁾ C(2016) 3301 final.

⁽¹⁴⁾ Zob. art. 17 decyzji Komisji C(2016) 3301.

⁽¹⁵⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 41).

⁽¹⁶⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

Zwrot kosztów następuje zgodnie z obowiązującymi przepisami Komisji oraz w granicach dostępnych środków przyznanych departamentom Komisji w ramach rocznej procedury przydziału zasobów.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 kwietnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Kadri SIMSON
Członek Komisji
